herpy

SKÖLDPADDOR

Ouachita Map Turtle

Graptemys ouachitensis

Graptemys ouachitensis är en dagaktiv, medelstor sötvattenssköldpadda från floder och sjöar i Mississippiflodens avrinningsområde i USA. Honan blir upp till omkring 26 cm och hanen omkring 18 cm, och arten har en gul, bred teckning bakom ögat. Arten är skygg och kräver ett stort, rent och syrerikt vattenkar med solplats och kraftig UVB, så den lämpar sig bäst för erfarna hållare.

Familj: Emydidae Tidigare namn: *Graptemys pseudogeographica ouachitensis*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**9-26 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**15-30 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Semiakvatisk**
Biotop	**Våtmark**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**130 × 65 × 60 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Värmeplats	**30-35 °C**
Temperatur, natt	**20-24 °C**
Luftfuktighet	**50-80 %**
Vatten	**Akvaterrarium** djup 30-40 cm
Vattentemperatur	**22-26 °C**
UVB	**Nödvändigt** Fergusonzon 3
Föda	**Insekter, färdigfoder, växter, ryggradsdjur och maskar/sniglar**
Hålls	**Ensamma eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**24-84 mån.**
Kullstorlek	**6-16 ägg**
Kullar per år	**2-3**
Inkubation	**60-82 dagar** vid 26-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga III**
EU-bilaga	**Bilaga C**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Graptemys ouachitensis är en medelstor vattensköldpadda med en låg, mörk köl längs mitten av ryggskölden (carapax) och en tydligt sågtandad bakkant. Ryggsköldén är olivgrön med smala, oregelbundna gula linjer som liknar en vägkarta, och de flesta sköldar har en till sex svarta fläckar baktill, omgivna av gula eller orange ringar. Ringarna blir svagare med åldern. Kölen är tydlig hos unga djur och hanar och mer avrundad hos honor. Bukskölden (plastron) är gul till gräddfärgad med mörkgröna snirklar eller en svag grå rand längs sömmarna; linjerna är tydligast hos unga djur och blir brunaktiga hos äldre honor.

Huvud, hals, ben och svans är mörkgröna till bruna med många gula streck. Kännetecknet är en stor, bred gul teckning bakom varje öga, som är bredast alldeles bakom ögat och smalnar av uppe på huvudet, en stor gul fläck under varje öga och en fläck på underkäken. Ögat har en gräddvit till vit regnbågshinna och som regel ett tunt, svart vågrätt streck genom pupillen.

Teckningen kan likna den hos *Graptemys pseudogeographica*, som har ett tjockt gult streck bakom ögat som löper uppåt och bakåt som ett omvänt L, och hos *Graptemys geographica*, som har en liten gul fläck bakom ögat. I centrala och östra Missouri korsar sig *G. ouachitensis* med *G. pseudogeographica*, och avkomman har blandade drag. Huvudteckningen varierar och beror dessutom på ruvningstemperaturen.

Alla mått i texten avser sköldlängden. Honan är betydligt större än hanen och har bredare huvud: honor är 12-26 cm, hanar 9-18 cm. Hanen har längre klor på frambenen och längre svans. Nykläckta ungar är 27-35 mm och väger omkring 10 g. Vikten för vuxna djur är inte dokumenterad.

Arten beskrevs 1953 av Fred Cagle som en underart av *G. pseudogeographica* och har sedan 1993 räknats som en egen art. Den tidigare underarten *Graptemys sabinensis*, som bara lever i Sabinefloden, räknas nu också som en egen art. Arten är skygg, dyker vid minsta störning och är ett djur att titta på, inte att hantera. Den blir 15-20 år i fångenskap, med god skötsel upp till 30 år.

Utbredning och livsmiljö

Graptemys ouachitensis lever i centrala och östra USA. Utbredningen går från norra Minnesota och Wisconsin i norr till östra Texas och Louisiana i söder, och från Oklahoma och Kansas i väster till Ohio och Kentucky i öster. Arten finns i Alabama, Arkansas, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Louisiana, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, Ohio, Oklahoma, Tennessee, Texas, West Virginia och Wisconsin. Arten beskrevs från Ouachitafloden i Louisiana, som den har sitt namn efter.

Arten är talrik längs Mississippi och mindre vanlig i de östra bifloderna i Tennessee och Louisiana. I centrala Kentucky, östra Illinois, Indiana och Ohio är bestånden spridda, och i West Virginia har den bara hittats en gång. Arten är inte hotad globalt, men lokala bestånd hotas av jordbruk, fisknät och förorenat vatten.

> **Naturlig utbredning:** USA.

LIVSMILJÖ

Graptemys ouachitensis lever mest i stora floder med måttlig till snabb ström, men finns också i avsnörda flodslingor, reservoarer och sumpiga bakvatten. Den är vanlig där det finns gott om vattenväxter och där fallna träd, stammar och stenar ger solplatser. Honorna håller sig oftast i de djupare och bredare avsnitten med mer ström, eftersom de är större och starkare simmare. I små vattendrag och dammar syns arten bara sällan.

Djuren är dagaktiva och solar sig i grupper på trädstammar och stenar. De börjar äta mitt på förmiddagen och växlar sedan mellan att äta och sola sig. Från mitten av september äter de mindre, men de solar sig till mitten av oktober. Djuren vandrar inte långt, men söker sig till avsnitt med måttlig ström, där de övervintrar under vatten från slutet av oktober eller början av november till mitten av april. Varje djur använder omkring 800 m flodsträcka och försvarar inget revir, men konkurrerar om solplatserna genom att nafsa, klättra upp på varandra och knuffas.

Födan är mer varierad än hos de flesta närstående arter: vatteninsekter och deras larver, sniglar, musslor, flodkräftor, fiskkadaver samt vattenväxter och alger, som utgör omkring en tredjedel av födan. Vad djuret äter beror på livsmiljön. I floder med sandbotten är nedfallna landinsekter viktiga, i sjöar med lerig botten äter djuren mest fjädermygglarver. Hanarna och de unga äter mindre växtkost än honorna. Honorna lägger ägg på sandbankar och strandbrinkar högst 100 m från vattnet.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av just *Graptemys ouachitensis*. Vattenmått, filtrering, ljus och utfodring är därför lånade från den nära släktingen *Graptemys pseudogeographica*, som har nästan samma krav.

Håll djuret i ett akvarium, ett stort kar eller en sluten utomhusdamm, inte i ett vanligt terrarium. Karet ska vara minst fem gånger så långt som ryggsköldenoch hälften så brett som det är långt, och landdelen räknas in i bottenytan. Ett kar på 130 × 65 × 60 cm ger en vattendel på 90 × 65 cm med 35 cm vatten (omkring 200 liter) och en landdel på 40 × 65 cm. Det är minimimåttet för en hona, och större är bättre. En hane klarar sig med 80 × 40 cm. Kanten ska sticka upp minst 20-25 cm över vattnet, så att djuret inte kan klättra ut.

Arten kommer från floder, så vattnet ska sättas i rörelse av ett kraftigt filter och gärna en strömpump. Kar med ogenomskinliga sidor ger ro och minskar simmandet fram och tillbaka längs glaset. Ge gömställen i vattnet i form av rötter, stenar och stammar, så att djuret kan dra sig tillbaka, och gärna vattenväxter. Djuret är skyggt, så placera karet på en lugn

plats.

Landdelen är en solplats som djuret ska kunna komma helt upp på och torka på. Bygg den som en hylla eller strandkant med en sträv ramp. Lampa och UVB sitter direkt ovanför solplatsen, och solplatsen ska vara så stor att alla djur kan sola samtidigt. En hona som ska lägga ägg ska ha en låda med fuktig sand eller jord, minst 20 cm djup. Arten är social och kan hållas i en liten grupp av lika stora djur, men varje extra hona kräver ett kar som är minst 50 % större och flera solplatser.

Uppställningen ska vara rymningssäker. En utomhusdamm från vår till höst är en bra sommarbostad, om den är stängd med stängsel som går ner i marken och nät över toppen mot rovdjur.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Värme och temperatur

TEMPERATUR

Solplatsens yta ska vara 30-35 °C, mätt med en IR-termometer ett par timmar efter att lamporna tänts. Använd en halogenlampa i en djup kupa med keramisk sockel och placera den nära UVB-röret. Luften i rummet ska vara 24-28 °C, och på natten får den sjunka till 20-24 °C. Lamporna släcks på natten.

Vattnet ska vara 22-26 °C hos vuxna och ett par grader varmare hos ungar. Använd en vattenvärmare med plastskydd och termostat och kontrollera vattnet med en digital termometer. Vattnet får inte bli varmare än solplatsen, och det ska finnas en tydlig skillnad mellan solplats och vatten, så att djuret själv kan reglera sin temperatur.

Vintervila: I naturen övervintrar arten under vatten från slutet av oktober till mitten av april. I fångenskap är en vintervila inte nödvändig, och djuret kan hållas aktivt hela året med samma temperatur och ljus. En utomhusdamm används bara från vår till höst; på vintern flyttas djuret inomhus. En kontrollerad vintervila är bara för friska, välnärda, fullvuxna djur och kräver erfarenhet och en veterinärkontroll; temperatur och varaktighet är inte dokumenterade för arten.

Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten betyder lite för en vattensköldpadda; 50-80 % i rummet är lämpligt. Det avgörande är vattnets renhet: arten är känslig, och orent eller syrefattigt vatten ger svampinfektioner i skölden.

Djuret äter och lämnar avföring i vattnet, så vattnet blir snabbt belastat. Använd ett kraftigt filter och byt omkring 30 % av vattnet varje vecka till varannan vecka; filtret ensamt räcker inte. Ta bort foderrester med ett nät efter utfodring. Utfodring i ett separat kar håller huvudkaret renare.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Vattnet är djurets uppehållsplats, så det ska vara djupt, rent, syrerikt och varmt. Vattendjupet är 30-40 cm för vuxna djur, och temperaturen är 22-26 °C (se Temperatur). Djupt vatten ger en skygg art trygghet. Ungar kan ha lägre vatten, 10-15 cm, men de växer snabbt.

Filtret ska vara kraftigt, helst ett utvändigt tunnfilter avsett för minst 2-3 gånger vattenmängden. Det ska filtrera både mekaniskt och biologiskt, och strömmen ska ge vattnet rörelse. Undergrundsfilter, små innefilter och hängfilter är inte lämpliga för ett vuxet djur. Rengör filtret minst en gång i månaden i vatten från karet och inte från kranen, så att bakterierna bevaras, och använd aldrig tvål. Använd ett vattenberedningsmedel mot klor. All elektrisk utrustning vid vattnet ska sitta bakom en jordfelsbrytare.

LJUS OCH UVB

UVB är nödvändigt: arten är dagaktiv och solar sig många timmar om dagen, och zon 3 passar. Använd ett T5 HO-rör med 5-6 % UVB i en reflektor som täcker omkring hälften av uppställningens längd och sitter över solplatsen, 28-33 cm över djurets rygg. Glas och plast stoppar UVB helt, och tätt nät stoppar en stor del. Rörets effekt avtar med tiden, så byt det enligt tillverkarens anvisning och minst en gång om året.

Komplettera med en kraftig dagsljuslampa på omkring 6.500 K. Ljuset ska vara tänt omkring 12 timmar per dygn, mer på sommaren (omkring 14 timmar) och mindre på vintern (omkring 10 timmar). Utomhus i en damm behövs inget extra ljus. Använd aldrig färgat ljus.

UTFODRING

Graptemys ouachitensis är allätare och äter bara i vattnet. I naturen består födan mest av vatteninsekter och deras larver och omkring en tredjedel växtkost, mest hos honorna, och i mindre grad av sniglar, musslor, flodkräftor och fiskkadaver. Det är lätt att överutfodra: för mycket protein ger snabb tillväxt, fetma och en pyramidformad sköld.

Grunden kan vara pellets för vattensköldpaddor, kompletterat med sniglar med skal, räkor, sötvattenskräftor, daggmaskar, kackerlackor, syrsor och bitar av mager fisk. Undvik fet fisk. Grönt som andmat, vattenpest, maskros, romansallat och endivie ges regelbundet; lägg det i vattnet eller klipp fast det. Frukt är bara en tillfällig godbit.

Ungar utfodras varje dag. Vuxna utfodras 3-4 gånger i veckan. Ge bara det djuret hinner äta på 4-5 minuter. Ha ett sepiaskal framme som kalkkälla och ta först bort den hårda baksidan.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

Graptemys ouachitensis är skygg och känslig och dyker vid minsta störning. Den är inte ett djur som ska hanteras: den blir lätt stressad och kan bita när den känner sig hotad. Utfodring med pincett är den mildaste kontakten. Om djuret måste lyftas, ta det underifrån med båda händerna och håll fingrarna borta från huvudet. Tvätta händerna före och efter och låt inte barn under 5 år hantera djuret.

Djuren solar sig gärna tillsammans, men kämpar om de bästa platserna på solplatsen: de nafsar, klättrar upp på varandra och knuffas. Arten kan hållas ensam eller i en liten grupp av lika stora djur, men honorna är de mest dominanta, så antalet honor ska hållas lågt. Djur av mycket olika storlek ger strid om solplatsen och fodret. Ett djur som simmar fram och tillbaka längs glaset har ofta för lite utrymme eller inget gömställe.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanen har längre klor på frambenen och längre svans, och honan är mycket större med bredare huvud. I naturen blir hanarna könsmogna efter 2-3 år och honorna efter 6-7 år. Honor och hanar växer lika snabbt de första tre åren, och därefter går tillväxten långsammare hos båda könen. Åldern för könsmognad i fångenskap är inte dokumenterad.

PARNING

Parningen sker på våren (april-maj) och på hösten (september-november). Hanen ställer sig nos mot nos med honan, sprider klorna och trummar henne 1-14 gånger på sidorna av huvudet. Därefter sänker han kroppen och biter henne i nacken. Honan väljer partner utifrån huvudteckning och doft. Både hanar och honor parar sig med flera partner. Ge honan utrymme och gömställen, så att hon kan komma undan en ihärdig hane.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger 6-16 ägg per kull, i genomsnitt omkring 10, och 2-3 kullar per år, sammanlagt 21-48 ägg. Äggläggningen sker från maj till juli. Honan gräver ett 10-16 cm djupt, kolvformat hål i öppen sand eller jord, oftast strax efter solnedgången eller strax före soluppgången, lägger äggen och täcker dem. Äggen är 34-38 mm långa och 22-26 mm breda och väger 8-14 g. Ge honan en låda med fuktig sand eller jord på landdelen, även när hon är ensam; utan en lämplig plats kan hon hålla kvar äggen.

INKUBATION

Inkubationen varar 60-82 dagar. Könet beror på temperaturen: vid omkring 26-28 °C kommer det hanar, vid 30 °C honor, och omslaget ligger kring 29 °C. Ruvningstemperaturen ändrar också huvudteckningen. Ruva äggen i en inkubator på ett fuktigt men inte blött underlag som för andra vattensköldpaddor och vänd dem inte. Ungarna kan göra klickande ljud i äggen strax före kläckningen och blir ofta liggande en dag eller två i skalet medan de tar upp gulan.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna klarar sig själva från kläckningen; föräldrarna sköter varken ägg eller ungar. De är 27-35 mm och har samma färger och teckningar som de vuxna, bara klarare. Ungar ska ha lågt vatten, 10-15 cm, varmt vatten dygnet runt, gott om gömställen, en solplats de lätt kan klättra upp på, UVB och animalisk föda varje dag tillsammans med grönt. Hålls flera ungar ihop ska de vara lika stora, och alla ska få foder.

Hälsa och vanliga misstag

Arten är härdig men känslig för vattnet, så de flesta problem beror på skötseln. Väg och mät djuret 1-2 gånger i månaden och för en loggbok över vikt, aptit och beteende; viktnedgång är ofta det första tecknet på sjukdom.

- Svampinfektioner i skölden: gråa fläckar som sprider sig, vid orent vatten eller för lite UVB. Kräver veterinär och rättelse av vatten och ljus.
- Smutsigt och syrefattigt vatten är den vanligaste orsaken till sjukdom hos arten.
- Kalkbrist och sjukdomar i ben och sköld vid för lite UVB eller kalk.
- Pyramidtillväxt och fetma vid för mycket protein och för tät utfodring.
- Felaktig inredning utan landdel eller utan gömställen, där djuret inte kan komma upp ur vattnet eller dra sig tillbaka.

Alla kräldjur kan vara symtomfria bärare av *Salmonella*. Tvätta händerna före och efter kontakt med djuret, vattnet och utrustningen. Efter ett bett ska såret sköljas under rinnande vatten i omkring fem minuter och rengöras. Sök en veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret går ner i vikt, inte äter, har öppen mun, svullna ögon eller simmar snett.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.